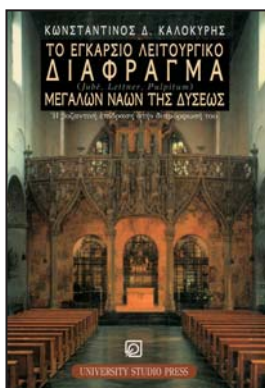

UNIVERSITY STUDIO PRESS

Εκδόσεις Επιστημονικών Βιβλίων & Περιοδικών

Δελτίο Τύπου

Κωνσταντίνος Δ. Καλοκύρης:

**ΤΟ ΕΓΚΑΡΣΙΟ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟ ΔΙΑΦΡΑΓΜΑ
ΜΕΓΑΛΩΝ ΝΑΩΝ ΤΗΣ ΔΥΣΕΩΣ**

Θεσσαλονίκη 1999 • σελ. 134 • σχ. 14×21
ISBN 960-12-0733-3 • Τιμή (+ Φ.Π.Α.) 3.500 δρχ.

Πρόκειται για το νέο βιβλίο του βυζαντινολόγου-αρχαιολόγου καθηγητή του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης και τακτικού μέλους της Ακαδημίας Επιστημών Κατάνης με θέμα άγνωστο και ανεξερευνήτο στην Ελλάδα και παντελής έλλειψη από την ελληνική βιβλιογραφία. Το θέμα του είναι το λειτουργικό αρχιτεκτονικό διάφραγμα μεγάλων ναών της Δύσης (11^{ου}-16^{ου} αι. κυρίως).

Με τον όρο «λειτουργικό διάφραγμα» αποδίδεται το χτιστό πέτρινο, μαρμάρινο ή ξύλινο εγκάρσιο χώρισμα που συναντούμε σε μεγάλους ναούς της Δύσης και χωρίζει τον χώρο των ψαλτών και των κληρικών (χορός-Ιερό Βήμα) από τον υπόλοιπο χώρο που προορίζεται για τον εκκλησιαζόμενο λαό, κάτι ανάλογο που συμβαίνει και στον ορθόδοξο ναό με το βυζαντινό και μεταβυζαντινό τέμπλο.

Το διάφραγμα των δυτικών εκκλησιών δεν είναι όμως ένα επίπεδο, μικρού πάχους χώρισμα όπως είναι το τέμπλο (εικονοστάσι) των εκκλησιών μας. Πρόκειται περί χωρίσματος με δύο γλυπτές όψεις και με εμφανές σχετικό πάχος, όπου διαμορφώνεται μία εξέδρα, ένας διάδρομος, επισκέψιμος από μία ή δύο κλίμακες τοποθετημένες στα άκρα του. Αυτή η εξέδρα (ή εξώστης) λειτουργικά είναι κάτι πολύ σημαντικό γιατί κατά περιόδους χρησιμοποιήθηκε ως χώρος ψαλτών, άλλοτε ως άμβωνας και άλλοτε, κατά τον 13^ο έως τον 16^ο αι. ως θέση του εκκλησιαστικού οργάνου που την εποχή αυτή είναι μικρό και ευμετακόμιστο.

Ο συγγραφέας με παραδείγματα και εικόνες που συγκριτικά παραθέτει και με γραπτές πηγές που ερευνά, υποστηρίζει ότι η προέλευση και η διαμόρφωση αυτού του λειτουργικού αρχιτεκτονικού διαφράγματος των ναών της Δύσης, οφείλεται στην επίδραση του βυζαντινού τέμπλου και του βυζαντινού άμβωνα. Έτσι, από την πλευρά αυτή αποδεικνύεται η συμβολή του Ορθοδόξου Βυζαντίου στη ναοδομία της Δυτικής Ευρώπης.